

Što je to advent?

Došašće ili advent je liturgijsko vrijeme prije Božića, u kojem se Crkva priprema za proslavu Kristova rođenja. Ovaj članak odgovara na neka uobičajena pitanja o podrijetlu, značenju i običajima adventa.

27.11.2024.

Sažetak

1. U koje je doba godine Advent?
2. Što je karakteristično za ovo liturgijsko vrijeme?

3. Koja je uloga Blažene Djevice Marije u došašću?

4. Kako se vrijeme došašća odražava u svetoj misi?

5. Kako je započelo ovo liturgijsko vrijeme?

6. Adventski običaji

„Došašće je vrijeme koje nam je dano da dočekamo Gospodina koji nam dolazi u susret, ali i da provjerimo svoju čežnju za Bogom, da se radujemo i pripremimo za Kristov dolazak. On će nam se vratiti u slavlju Božića, kada se budemo prisjećali njegovog povijesnog dolaska u poniznosti ljudskog stanja; (Papa Franjo, Angelus 3. prosinca 2017.).

1. U koje je doba godine Advent?

Vrijeme došašća je inauguracija liturgijske godine, „u kojoj Crkva obilježava tijek vremena slavljenjem glavnih događaja iz Isusova života i priče o spasenju" (papa Franjo, Anđeo Gospodnji 29. studenog 2020.). Traje četiri tjedna, od prve večernje nedjelje najbliže 30. studenog do prve večernje 25. prosinca. Ovo razdoblje uključuje četiri nedjelje prije Božića. „Tijekom ova četiri tjedna pozvani smo ostaviti za sobom rezignirani i rutinirani način života i krenuti naprijed, njegujući nadu, njegujući snove za novu budućnost“ (papa Franjo, Angelus, 2. prosinca 2018.).

Sezona je podijeljena u dva dijela, a svaki ističe važnu istinu vjere. Prvi završava 16. prosinca i fokusira se na drugi dolazak Mesije. Drugi, od 17. do 24. prosinca, usmjeren je na neposredniju pripremu za Božić. Na taj način Crkva pomaže vjernicima da se sjećaju i razmišljaju o Onomu

koji je „pri svom prvom dolasku uzeo poniznost ljudskog tijela i tako ispunio naum koji si ti davno stvorio, i otvorio nam put do vječnog spasenja, da, kada on ponovno dođe u slavi i veličanstvu i kada se sve napokon očituje, mi koji iščekujemo taj dan možemo baštiniti veliko obećanje u koje se sada usuđujemo nadati." [1]

Razmatraj sa svetim Josemarijom

- Liturgijska godina počinje, a uvod u misu poziva nas da razmislimo o nečemu što je usko povezano s početkom našeg kršćanskog života: o pozivu koji smo svi primili. „Upoznaj me, Gospodine, s putovima svojim; nauči me stazama svojim." Molimo Gospodina da nas vodi, da nam pokaže svoje tragove kako bismo mogli krenuti dostići

puninu njegovih zapovijedi, a to je milosrđe. (*Susret s Kristom*, 1)

- Tu smo. To je kuća u kojoj će se roditi Ivan Krstitelj. Elizabeta, puna zahvalnosti, kliče majci svoga Otkupitelja:
Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje! Ta otkuda meni, da mi dođe majka Gospodina mojega? (Lk 1, 42-43).
- Krstitelj zaigra u njezinoj utrobi ... (usp. Lk 1, 41). Marijina poniznost očituje se u pjesmi Magnificat - Veliča duša moja Gospodina ... Ti i ja, koji smo bili oholi, obećajmo da ćemo biti ponizniji. (*Sveta Krunica*, 2)

.....

2. Što je karakteristično za ovo liturgijsko vrijeme?

Došašće se smatra "vrhuncem" u liturgijskoj godini jer nam pomaže pripremiti se za primanje Gospodina u Božiću. Ujedno nas usmjerava na povećanje naše nade u drugi Kristov dolazak i podsjeća nas na njegovu trajnu prisutnost u Euharistiji. „Kada Crkva svake godine slavi liturgiju došašća, ona predstavlja ovo drevno iščekivanje Mesije, jer sudjelujući u dugoj pripravi za Spasiteljev prvi dolazak, vjernici obnavljaju svoju žarku želju za njegovim drugim dolaskom. Slaveći Preteču rođenja i mučeništva, Crkva se sjedinjuje s njegovom željom: 'On treba rasti, a ja se moram umanjivati' (Iv 3,30), poziv na obraćenje i nadu.

Priprava koju nam Crkva predlaže tijekom došašća ima oblik putovanja osobnog obraćenja. Liturgija nam taj put predstavlja kroz lik Ivana Krstitelja. Iz ruke preteče započinjemo put nenavezanosti na grijeh i svjetovnost, „ovo obraćenje

uključuje patnju za počinjene grijehe, želju da ih se oslobodimo, nakanu da ih zauvijek isključimo iz vlastitog života" (papa Franjo, Anđeo Gospodnji , 6. prosinca 2020.). Samo tako ćemo se moći usmjeriti na traženje Boga i njegova kraljevstva, na prijateljstvo i zajedništvo s Bogom, što je pravi cilj obraćenja svakoga od nas.

U isto vrijeme, to je trenutak pouzdane nade u Mesiju. Ta se nada temelji na činjenici da „Gospodin uvijek dolazi, On je uvijek uz nas. Ponekad se ne daje vidjeti, ali uvijek dolazi. Došao je u točno određenom trenutku povijesti i postao čovjekom da preuzme naše grijehe — blagdan Rođenja slavi Isusov prvi dolazak u povijesnom trenutku — On će doći na kraju vremena kao sveopći sudac (papa Franjo, Anđeo Gospodnji 29. studenog 2020.).

Ovih dana Crkva nas podsjeća da je Bog prisutan u ljudskoj povijesti i nastavlja djelovati kako bi je doveo do njezine punine u Isusu Kristu. Zato ga molimo, a liturgija nas podsjeća: „Neka nam, Gospodine, budu na korist ova otajstva u kojima smo sudjelovali, molimo, jer i sada, dok hodimo usred prolaznosti, po njima nas učiš ljubiti nebese stvari i čvrsto se držati onoga što traje." [3]

Razmatraj sa svetim Josemarijom

- Zaljubi se u Presveto Čovještvo Kristovo. - Zar te ne raduje što je želio biti poput nas? Budi zahvalan Isusu za ovo obilje dobrote! (*Kovačnica*, 547)
- Krepost nade jamči nam da Bog upravlja nama svojom svemoćnom providnošću i da nam daje sva sredstva koja su nam potrebna. Nada nam posvješćuje postojanu dobronamjernost našega

Gospodina prema čovječanstvu, prema tebi i meni. Uvijek nas je spreman saslušati, jer se ne umara slušati. Zanimaju ga vaše radosti, vaši uspjesi, vaša ljubav, a također i vaše brige, vaša patnja i vaši neuspjesi. Zato mu se ne nadaj tek kad shvatiš da si slab. Zazivajte svog nebeskog Oca u dobrim i lošim vremenima, utječući se u njegovoj milosrdnoj zaštiti. A naše uvjerenje da smo ništa (nije potreban visok stupanj poniznosti da prepoznamo istinu da smo ništa osim niza nula) pretvorit će se u neodoljivu snagu, jer će Krist biti onaj lijevo od tih nula, pretvarajući ih u nemjerljiv broj! 'Gospodin je moja snaga i moje utočište; koga da se bojim?

- Navikni se iza svega gledati Boga, shvaćajući da nas On uvijek čeka, da nas promatra i s pravom traži da ga vjerno

slijedimo ne napuštajući mjesto koje nam je dodijeljeno u svijetu. Kako ne bismo izgubili njegovo božansko društvo, moramo hodati budno s ljubavlju i s iskrenom odlučnošću da se borimo.

(Prijetelji Božji, 218)

- Isus naš Gospodin je tako ljubio ljude da se utjelovio, uzeo na se našu narav i živio u svakodnevnom dodiru sa siromašnima i bogatima, s pravednicima i grešnicima, s mladima i starima, s poganima i židovima. Sa svima je stalno razgovarao: s onima koji su ga voljeli i s onima koji su samo tražili kako bi izvrnuli njegove riječi, kako bi ga osudili.- Nastoj se i ti ponašati kao Gospodin.
(Kovačnica, 558)
-

3. Koja je uloga Blažene Djevice Marije u došašću?

Tijekom cijele godine liturgija nas podsjeća na zagovor Blažene Djevice u ime svih vjernika, a ni vrijeme došašća nije iznimka. Presveta Djevica obasjava naš put kao „znak sigurne nade i utjehe”[4] da došašće bude istinska priprava za primanje Djeteta Isusa.

Nije slučajno da spomendan Bezgrešnog začeća, koji se slavi 8. prosinca, pada u drugi tjedan došašća. Ovaj nas blagdan podsjeća da je Blažena Djevica slika onoga što smo pozvani biti: „sveti i besprijekorni“ (Ef 1,4). Budući da je začeta bez istočnoga grijeha, Marija odražava ljepotu života u milosti, sjedinjenja s Bogom, bez grijeha. Ta ljepota je privlačnost koja nas pokreće da vodimo čist život, odvojen od grijeha i otvoren milosti. Kao što je papa Franjo rekao, „što je

bilo za Mariju na početku, bit će za nas na kraju" (papa Franjo, Angelus 8. prosinca 2020.). Na taj način Gospa pomaže svojoj djeci u Crkvi da idu putem obraćenja na koji ih poziva došašće.

S druge strane, Gospa je i primjer nade: ustrajno pouzdanje u Boga koje se izliva u služenju drugima. Na anđelov navještaj Marija odgovara: „Fiat! Neka mi bude po tvojoj riječi" (Lk 1,38), s pouzdanjem prihvaćajući Božju volju: biti majka Mesijina za otkupljenje svih ljudi. Zatim je krenula pomoći svojoj rođakinji Elizabeti koja je bila u šestom mjesecu trudnoće (usp. Lk 1,39). Zatim, malo prije rođenja Djeteta, morala se preseliti iz Nazareta u Betlehem, a može se zaključiti da je pripremila ono što je bilo potrebno da sve bude spremno kad za to dođe vrijeme (usp. Lk 2,1-7).

Ovo su samo neki od prizora koji ocrtavaju nadu Svete Marije i koju nas došašće poziva nasljedovati: djelatnu nadu. „Dakle, nalazimo se u toj „svetoj razmjeni“ između Boga i čovjeka, između čovjeka i čovjeka, u kojoj sve pripada svima u „zajedništvu svetih“. Ovo Evandjelje nas poziva da uđemo na vrata *fiat*: to je njegovo poziv, to je ruka milosti koju nam Gospodin pruža u ovom času došašća.”[5] Stoga nam pobožnost prema Blaženoj Djevici pomaže zadržati aktivnu nadu, reći s njom „*Fiat!*”

Razmatraj sa svetim Josemarijom

- Budući da je Marija naša majka, pobožnost prema njoj uči nas da budemo autentični sinovi: da ljubimo istinski, bezgranično; biti jednostavni, bez komplikacija koje proizlaze iz sebičnog razmišljanja samo o sebi; biti sretni, znajući da ništa

ne može uništiti našu nadu.
„Početak puta, na čijem ćete se kraju naći potpuno poneseni ljubavlju prema Isusu, je povjerljiva ljubav prema Mariji." Napisao sam to prije mnogo godina, u uvodu jedne kratke knjige o krunici, i od tada sam često iskusio istinitost tih riječi. Neću tu misao dovršiti ovdje raznoraznim razlozima. Pozivam vas da to otkrijete sami, pokazujući svoju ljubav prema Mariji, otvarajući joj svoje srce, povjeravajući joj svoje radosti i žalosti, moleći je da vam pomogne prepoznati i slijediti Isusa. (*Susret s Kristom*, 143)

- Na vrlo prirodan način počinjemo željeti razgovarati s Majkom Božjom, koja je i naša majka. Želimo je tretirati kao nekoga tko je živ. Jer smrt nije trijumfirala nad njom; ona je tijelom i dušom u prisutnosti

Boga Oca, svoga Sina i Duha Svetoga.

- Katolička vjera vidi Mariju kao znak posebne Božje ljubavi. Bog nas naziva svojim prijateljima; njegova milost djeluje u nama, osvaja nas od grijeha, omogućuje nam da na neki način odražavamo Kristove crte, iako smo još uvijek jedna prljavština. Mi nismo nasukani ljudi koje je Bog obećao spasiti. Njegovo spasenje već djeluje u nama. U našem odnosu s Bogom, mi nismo slijepci koji žude za svjetlom i plaču u tjeskobnoj tami. Mi smo djeca koja znaju da nas naš Otac voli.
- Marija nam govori o toj toplini i sigurnosti. Zato nam njezino ime pada ravno u srce. Naš odnos s vlastitom majkom može nam pokazati kako se ponašati prema Mariji, Gospi slatkog imena. (*Susret s Kristom*, 142)

4. Kako se vrijeme došašća odražava u svetoj misi?

Ovo vrijeme priprave za dolazak Mesije oživljava u liturgiji svete mise, jer nas „liturgija vodi u slavlje Isusova rođenja, dok nas podsjeća da on dolazi u naše živote svaki dan i da će se slavno vratiti na kraju vremena" (papa Franjo Anđeoski 1. prosinca 2019.). Čitanja došašća vode nas svjedočiti trenucima u povijesti spasenja u kojima Gospodin oživljava nadu onih koji vjeruju u njegov dolazak i poziva ih na budnost i pokoru. Dakle, liturgija naglašava te ideje kroz različite tekstove proroka, apostola i Isusovo vlastito učenje u evanđeljima. „Pozorno razmatranje tekstova adventske liturgije pomaže nam da se pripremimo da njegova prisutnost ne prođe nezapaženo“ (Advent (došašće): Priprema za dolazak Gospodina).

S obzirom na odabrane evanđeoske odlomke za ovo doba, prva nedjelja odražava dolazak Gospodinov na kraju vremena, drugi dolazak Mesije. U evanđeoskom čitanju nalazimo odlomak gdje nas Isus poziva da bdijemo, da budemo budni u svako doba, jer ne znamo kada će Gospodin doći.[6, 7] Druga i treća nedjelja prenose Ivana Krstitelja, koji naviješta dolazak Mesije i potrebu obraćenja da bismo ga primili. [8] Stoga Crkva poziva vjernike da traže oproštenje svojih grijeha i da žive u nadi spoznaje da ih prati Isus Krist.

S druge strane, četvrta nedjelja usmjerena je na izravniyu pripremu za prvi Gospodinov dolazak. Za to liturgija predlaže evanđeoska čitanja o događajima koji su najbliži Božiću. Među njima su radosni navještaj Isusova rođenja od anđela svetoj Mariji i svetom Josipu.[9] Na taj način Crkva potiče svoje vjernike da dožive radost susreta s Djetetom

Isusom. „Upravo taj susret između Boga i njegove djece, zahvaljujući Isusu, daje život našoj vjeri i čini njezinu jedinstvenu ljepotu (papa Franjo, „O značenju i važnosti jaslica“).

Razmatraj sa svetim Josemarijom

- Došlo je Došašće. Kakvo pogodno vrijeme za osvježenje želje, nostalgije, iskrene čežnje za dolaskom Kristovim, za njegovim svakodnevnom dolaženjem u tvoju dušu s Euharistijom! – “Ecce veniet” – evo ga dolazi, ohrabruje nas Crkva. (*Kovačnica*, 548)
- Ako listate Sveto pismo, otkrit ćete stalne reference na Božje milosrđe. Milosrđe ispunjava zemlju. Proteže se na svu njegovu djecu, i "svuda je oko nas". Ono "bdije nada mnom". Ona se "proteže do nebesa" da nam pomogne i neprestano se

"potvrđuje". Bog, brinući se za nas kao otac pun ljubavi, gleda na nas u svom milosrđu - milosrđu koje je "nježno", dobrodošlo kao "kišni oblaci". Život Isusa Krista je sažetak i kompendij priče o božanskom milosrđu: „Blago milosrdnima, jer će zadobiti milosrđe." A jednom drugom prilikom naš je Gospodin rekao: „Budite dakle milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan." (*Susret s Kristom*, 7)

5. Kako je započelo ovo liturgijsko vrijeme?

Crkva je počela živjeti došašće u četvrtom stoljeću kao razdoblje koje se razlikuje od ostatka liturgijske godine. Započelo je u Hispaniji (stara Španjolska) i Galiji (stara Francuska)

kao asketska i pokornička priprava za božićne blagdane.

Od Sabora u Saragossi (Španjolska) 380. godine, utvrđeno je da vjernici svakodnevno prisustvuju crkvenim slavljinama od 17. prosinca do 6. siječnja. Opće raspoloženje svojstveno ovom vremenu bilo je asketizam, molitva i česta okupljanja. Te su se prakse razlikovale prema različitim crkvama u Galiji, Milanu, Hispaniji i Engleskoj sve dok u 6. stoljeću u rimsku liturgiju nije uvedeno razdoblje došašća koje je trajalo šest tjedana. To je kasnije papa sveti Grgur Veliki smanjio na četiri tjedna.

Rimsko je došašće s vremenom dobilo sve veće značenje pa je ono, osim priprave za Gospodinovo rođenje, i vrijeme radosne nade u njegov povratak na kraju vremena.

[10]

Razmatraj sa svetim Josemarijom

- Moramo odbaciti sve brige koje nas dijele od njega; I tada će Krist biti u vašim mislima, na vašim usnama, u vašem srcu, utisnut u vaša djela. Cijeli će vaš život biti pun Boga - u vašim osjećajima, vašim djelima, vašim mislima i vašim riječima. Podignite pogled i podignite glave jer je blizu vaše otkupljenje, čitamo upravo u evanđelju. Ovo vrijeme došašća vrijeme je nade. Ova velika obzorja našega kršćanskog poziva, ovo jedinstvo života izgrađeno na prisutnosti Boga našega Oca, mogu i trebaju biti svakodnevna stvarnost. (*Susret s Kristom*, 11)
-

6. Adventski običaji

Pučka se pobožnost očituje na različite načine u svakoj kulturi. Već s početkom došašća vjernici provode razne običaje koji im pomažu u pripremi za razmatranje otajstava ovog liturgijskog vremena.

Jedan od običaja koji je raširen je adventski vijenac. Sastoji se od borovih grančica u obliku vijenca s četiri svijeće, tri ljubičaste i jednom ružičastom, koje se pale svake nedjelje došašća. Ljubičaste boje predstavljaju duh pokore, obraćenja i budnosti koji se potiče tijekom ovog liturgijskog vremena u pripremi za Kristov dolazak. Ružičasta je rezervirana za treću nedjelju došašća i predstavlja radost zbog skorog rođenja Gospodinova. U crkvama se vijenac pali za vrijeme misnog slavlja, a u domovima se pali kada se skupi cijela obitelj, često uz molitve ili pjesme vezane uz advent.

Drugi način priprave za rođenje Gospodinovo je postavljanje jaslca. Kršćanske obitelji čuvaju tradiciju prikazivanja u svojim domovima otajstva Isusova rođenja kroz likove. „Jaslce su poput živog Evandjelja koje izranja sa stranica Svetoga pisma. Dok razmišljamo o božićnoj priči, pozvani smo krenuti na duhovno putovanje, privučeni poniznošću Boga koji je postao čovjekom kako bi susreo svakog muškarca i ženu” (papa Franjo, Apostolsko pismo Admirabile Signum). Pred tim prizorima okupljaju se obitelji na molitvu i pjevanje pjesama, a to postaje mjesto za druga djela pobožnosti.

Druge tradicije pripremaju posljednje dane došašća s različitim Devetnicama, kao što su Posadas u Meksiku, mise "Aguinaldo" u Puerto Ricu i na Filipinima, Devetnica Božanskom Djetetu u Ekvadoru i Kolumbiji, i tolike druge prakse u

različitim kulturama. Vjernici Crkve uvijek su željni da što bolje dočekaju Dijete Isusa.

„Ukratko, došašće je vrijeme priprave i poticaj za susret s Kristom. Naše putovanje prema Betlehemu mora biti traženje Isusa u svim dimenzijama našeg svakodnevnog života. No, da bismo to postigli, moramo mu 'prokrčiti staze.' Što znači 'poravnati staze'? To znači, za nas, ukloniti prepreke Gospodinovom dolasku k nama, našim dušama i našim životima” (Msgr. Fernando Ocáriz, 7. prosinca 2020.).

Razmatraj sa svetim Josemarijom

- „Kakva bi naša sigurnost trebala biti u razmatranju milosrđa Gospodnjeg! „On mora samo vapiti za ispravku, a ja, uvijek milosrdni, poslušat ću ga." To je poziv, obećanje koje on neće propustiti ispuniti.

Pristupimo dakle s pouzdanjem prijestolju milosti, da dobijemo milosrđe i nađemo milost za pomoć u vrijeme potrebe. A ako vlastitom krivnjom i ljudskom slabošću padnemo, Gospodin nam dolazi u pomoć i podiže nas. „Naučio si izbjegavati nemar, bježati od oholosti, rasti u pobožnosti, ne biti zarobljenik svjetovnih stvari, više voljeti vječno od prolaznog. Ali budući da ljudska slabost ne može održati stabilan korak u tako skliskom svijetu, dobri liječnik je propisao lijekove da se ne izgubite, a milosrdni sudac vas nije doveo do očaja." (*Susret s Kristom*, 7)

- Naš Bog u Betlehemu dolazi na ovaj svijet. Rađa se Isus Krist. U štali, u špilji, jer za njega i njegovu majku ne bijaše mjesta u svratištu. Marija ga povi u pelenice i položi u jasle (usp. Lk 2, 7).

- Zima, hladnoća, siromaštvo...
Želim biti Josipov sluga. Kako li je dobar Josip! Dopušta mi kao sinu da uzmem Dijete u svoje ruke, da ga satima nosim i da mu tepam slatke i žarke riječi.
 - I da ga poljubim. Poljubi ga i ti. Njišem ga na svojim rukama. Pjevam mu uspavanku, nazivljam ga kraljem, ljubavlju, Bogom, svojim jedinim blagom. On je sve moje. Kako li je Dijete ljubazno, kako je divno ... Kako je, eto, kratko razmatranje o Tajni Isusova rođenja. (*Sveta Krunica*, 3)
-

[1] Rimski misal, predslavlje I. došašća.

[2] HKC, br. 524.

[3] Rimski misal, Prva nedjelja došašća, Molitva nakon pričesti.

[4] Rimski misal, Predslovlje IV.
Blažene Djevice Marije.

[5] Joseph Ratzinger. (2007.) Božićni
blagoslov. Herder.

[6] usp. Određenje misnih čitanja, br.
93.

[7] usp. Mk 13,33-37; Mt 24,37-44; Lk
21,25-36.

[8] usp. Mk 1,1-8; Mt 3,1-12; Lk 3,1-18;
Iv 1,19-28.

[9] usp. Mt 1,18-24; Lk 1,26-38.

[10] usp. Abad Ibañez, J.A. (1996). La
celebración del Misterio Cristiano.
Eunsa.